

Nr 148.

Av herr Hage m. fl., om avskaffande av första kammaren och införande av enkammarssystem.

I en motion av herr Leander vid innevarande års riksdag har framhållits, att riksdagsmännens antal är alldeles för stort. Anmärkningen torde vara riktig. Om hänsyn toges till landets invånareantal, torde man kunna påstå, att vårt lands befolkning vid jämförelse med andra nationer är överrepresenterad, vilket är fördömligt icke minst ur den synpunkten, att detta drager med sig onödiga kostnader, vilket i dessa penningknapphetens dyrtider måste tillmätas en mycket stor betydelse.

Huru skall då en minskning av representanternas antal på lämpligaste sättet åstadkommas? Jo, härvidlag torde den närmast till hands liggande åtgärden vara att åstadkomma ett *enkammarssystem*, en konstituant, i likhet med vad som skett i dessa tider i ett flertal andra länder.

Den vänstersocialdemokratiska riksdagsgruppen har vid flera tillfällen i riksdagen framfört kravet på åstadkommande av ett dylikt enkammarssystem.

Det socialdemokratiska vänsterpartiet kan naturligtvis ej låta sig nöja med den magra kompromiss i författningsfrågan, som blev resultatet av överenskommelsen vid 1918 års urtima riksdag mellan de tre partierna högern, liberalerna och högersocialdemokraterna. Då vårt parti står fritt och obundet mot nämnda kompromiss, måste vi anse det vara både vår rätt och skyldighet att oförtövat gå till arbetet för att genomföra en ytterligare demokratisering av författningen och förbereda opinionen för en sådan.

Såsom ett betydelsefullt led i en dylik demokratisering ingår borttagandet av första kammaren, överhuset, vilket även sedan högermajoriteten försvunnit torde komma att bli reaktionens borg, även om denna reaktion nu kommer att klädas i högerliberalismens färger.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 4 saml. 51 häft. (Nr 148—151.)

På grund härav anse vi oss nu åter ha skyldighet att i motion framföra kravet på I kammarens borttagande. Skälen härför äro kanske denna gång ännu starkare än förut.

Även om till grund för kammarens väljande ligga vissa åldersbestämmer, viss census hos de valda och väljande m. m., som i någon mån skiljer kammaren från den folkvalda, så blir dock nu I kammaren på sätt och vis en onödig dubbelrepresentation, som blir en alldeles för dyr apparat, om den skall användas som pensionsanstalt för utslitna andra-kammarrepresentanter, och som genom sin tillvaro endast fördröjer och försvårar arbetet på grund av den dubbelbehandling av ärenden, som blir en följd av dess existens.

Hänvisande till dessa synpunkter och i övrigt till den motivering, som av oss anförts i förut väckta motioner i frågan (motion nr 390 år 1917 samt 326 år 1919, bägge i andra kammaren) samt under påpekande, att åstadkommande av ett enkammarssystem lämpligen bör förenas med en annan reform, nämligen borttagandet av bostadsbandet vid val till andra kammaren, hemställes härmed,

att riksdagen ville principiellt uttala sig för första kammarens avskaffande och införande av ett enkammar-system samt hos Kungl. Maj:t begära förslag till de ändringar i grundlagarna, som för en sådan tankes förverkligande erfordras.

Stockholm den 22 januari 1920.

Ernst Hage.

H. Hansson

K. J. Karlsson.

i Rättvik.

C. O. Johansson.

Alfr. Werner.

Christian Ericson.

L. Alvin.

Sten Berglund.
